

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 146
van **TOM VAN GRIEKEN**
datum: 18 januari 2019

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Nederlandstalig onderwijs Vlaamse Rand - Invoering voorrangregeling

Op 14 september 2018 keurde de Vlaamse Regering op voorstel van de minister een conceptnota goed betreffende de basisprincipes inschrijvingsrecht lager en secundair onderwijs. In de nota staat ook vermeld: "We onderzoeken in de Vlaamse Rand hoe we in de scholen van de Vlaamse Gemeenschap een minimaal % leerlingen met minstens één Nederlandstalige ouder kunnen verzekeren van een plaats."

Het voorstel was op 19 september 2018 ook een item op Ring tv. Daar verwees de minister naar de druk vanuit Brussel op het onderwijs in de Vlaamse Rand. Ook een schooldirecteur pleitte in de uitzending voor een voorrangregeling zoals die momenteel al in Brussel bestaat, omdat de leerlingenstroom niet ophoudt bij de gewestgrens. De minister zou enkel nog zoeken naar een juridisch sluitende manier om de voorrangregel in te voeren. De voorrangregel in de Vlaamse Rand maakte alvast geen deel uit van het voorstel van decreet betreffende het inschrijvingsrecht dat op 26 oktober 2018 werd ingediend in het Vlaams Parlement.

1. Werd het onderzoek naar de mogelijke invoering van de voorrangregeling voor de Vlaamse Rand inmiddels al opgestart?
Indien niet, waarom niet?
Indien wel, aan wie werd dit onderzoek toevertrouwd?
2. Werden de resultaten van het onderzoek inmiddels reeds opgeleverd?
Indien wel, wat zijn de resultaten?
Indien niet, wanneer worden de resultaten dan wel verwacht?
3. Is het de intentie van de minister om de voorrangregeling nog tijdens deze legislatuur goedgekeurd te krijgen?
Indien dit niet de intentie is, waarom niet?

ANTWOORD

op vraag nr. 146 van 18 januari 2019

van **TOM VAN GRIEKEN**

Ik heb intern juridisch advies ingewonnen binnen mijn administratie, rond de haalbaarheid van een voorrangsregeling voor Nederlandstalige leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs in de Vlaamse Rand.

De haalbaarheid van de vraag naar voorrang voor Nederlandstaligen in scholen, gelegen in de Vlaamse Rand, werd afgetoetst aan eerdere uitspraken van de Raad van State en arresten van het Grondwettelijk Hof. Die uitspraken gebeurden naar aanleiding van het huidige decreet inschrijvingsrecht, wijzigingen inzake de voorrang voor Nederlandstaligen in Brussel via Onderwijsdecreten, of naar aanleiding van een vernietigingsberoep bij het Grondwettelijk Hof (naar aanleiding van de verhoging van het vereiste taalniveau voor het behoren tot de voorrangsgroep 'leerlingen met minstens één ouder die het Nederlands in voldoende mate machtig is' van B1 naar B2).

De conclusie van het juridisch advies is dat voorrang voor Nederlandstaligen in de Vlaamse Rand om verschillende redenen niet mogelijk is: op drie elementen:

- De verschillende institutionele context waarbinnen het Nederlandstalig onderwijs is ingebed: een voorrang voor Nederlandstaligen in tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad is gerechtvaardigd, net omwille van de tweetalige context van dat gebied, en het feit dat er twee onderwijssystemen naast elkaar bestaan. Die regeling is onder meer omwille van die context in het tweetalig gebied Brussel Hoofdstad uitgewerkt, en heeft mede op grond daarvan de toets van de Grondwettelijk Hof doorstaan. Er is echter geen juridische basis voor eenzelfde voorrang voor Nederlandstaligen in een eentalig Nederlandstalig onderwijslandschap. Alle leerlingen dienen zich immers te wenden tot het Nederlandstalig onderwijs. Ongelijke toegang tot dat onderwijs is dan niet te verantwoorden. Instrumenten met het oog op een gelijke spreiding van verschillende groepen leerlingen, op basis van objectieve criteria (zoals bijvoorbeeld de dubbele contingentering), zijn wél mogelijk. Die instrumenten zetten in op gelijke spreiding (en dus net op gelijke toegang), niet op ongelijke toegang.
- Voorrang voor Nederlandstaligen, beperkt tot de Vlaamse Rand, maakt een onderscheid binnen het Nederlandstalig onderwijs in Vlaanderen. Louter de ligging van de scholen in de Rand is immers onvoldoende, het aandeel leerlingen met een andere thuistaal in de Vlaamse Rand ligt niet hoger dan in (delen) van een aantal Vlaamse centrumsteden. Dit onderscheid is vanuit het gelijkheidsbeginsel niet te verantwoorden.
- Tenslotte zou een voorrangsregel binnen een eentalig gebied/onderwijslandschap – door de nauwe band tussen taal en nationaliteit – beschouwd kunnen worden als een indirecte vorm van discriminatie op grond van nationaliteit. Dit is onder de principes van de EU, waar zowel discriminatie op grond van taal als nationaliteit niet mogelijk zijn, niet toegestaan.

Op basis van dit juridisch advies werd dan ook geen aparte regeling opgenomen in het nieuwe voorstel van decreet inzake inschrijvingsrecht.